

Doç. Dr. Cüneyt Süzel
İstanbul Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi

**TÜRK TİCARET KANUNU VE
CEBRÎ İCRA KANUNU TASLAĞI İLE
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK**

**GEMİLERİN ADLİ SATIŞININ
MİLLETLERARASI ETKİLERİNE
İLİŞKİN BİRLEŞMİŞ MİLLETLER
(PEKİN) SÖZLEŞMESİ**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR CETVELİ.....	XXV
GİRİŞ.....	1
§ 1. Taşıma Araçlarının Cebri Satışına İlişkin Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	5
§ 2. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Süreci.....	22
I. CMI Aşaması	22
II. UNCITRAL Aşaması.....	27
III. İmza Töreni.....	30
§ 3. Pekin Sözleşmesinin Yürürlüğe Girişi.....	33
I. Metin ve Tercümesi	33
II. Açıklamalar.....	33
A. Hazırlık Çalışmaları	33
B. Değerlendirme	37
§ 4. Pekin Sözleşmesi Öncesi Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar ve Sözleşmenin Getirdiği Çözümler.....	41
I. Uygulamada Ortaya Çıkan Sorunlar.....	42
II. Sorunun Değerlendirilmesi ve Pekin Sözleşmesinin Çözümü	58
§ 5. Pekin Sözleşmesinin Başlangıç Kısmı	63
I. Metin ve Tercümesi	63
II. Açıklamalar.....	64
§ 6. Pekin Sözleşmesinin Amacı.....	67
I. Metin ve Tercümesi	67
II. Açıklamalar.....	68
A. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları.....	68
1. CMI Aşaması.....	68

2. UNCITRAL Aşaması.....	68
B. Değerlendirme	70
§7. Pekin Sözleşmesinin Temel Kavramları.....	75
I. Adli Satış Tanımı	76
A. Metin ve Tercümesi	76
B. Açıklamalar	77
1. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	77
2. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	77
a. CMI Aşaması.....	77
b. UNCITRAL Aşaması.....	79
C. Değerlendirme	84
1. Pekin Sözleşmesinde Geçen Adli Satış Kavramı.....	84
2. Farklı Hukuk Sistemlerinde Gemilerin Adli Satışı	90
a. İngiliz Hukuku	91
aa. Yargılama Sırasında Vaktinden Evvel Satış	92
bb. Admiralty Marshal'ın Rolü	93
cc. Mahkeme Onaylı Özel Satış	95
dd. İngiliz Mahkemelerinin Mahkeme Onaylı Özel Satışa Yaklaşımı	97
ee. Satışın Sonucu.....	104
b. Malta Hukukunda Mahkeme Onaylı Özel Satış .	104
aa. 2006 Yılında Yürürlüğe Giren Mevzuat	104
bb. Yargı Kararı Örnekleri	107
cc. İngiliz Hukuku ile Karşılaştırmalı Değerlendirme	113
3. Türk Hukukunda Gemilerin Paraya Çevrilmesi	115
a. Uygulanacak Hükümler	115
aa. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanununa Göre Değerlendirme.....	115
bb. Cebrî İcra Kanunu Taslağı Çerçevesinde Değerlendirme	120
b. Gemilerin Cebrî Satışı.....	127
aa. Açık Artırma Yoluyla Satış.....	128

aaa. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanunu.....	128
bbb. Cebrî İcra Kanunu Taslağı.....	135
bb. Vaktinden Evvel Satış.....	141
aaa. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanunu.....	142
bbb. Cebrî İcra Kanunu Taslağı.....	158
cc. Pazarlık Suretiyle Satış.....	163
aaa. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanunu.....	163
bbb. Cebrî İcra Kanunu Taslağı.....	169
dd. Rızaen Satış Yetkisi Verilmesi.....	175
aaa. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanunu.....	175
bbb. Cebrî İcra Kanunu Taslağı.....	189
II. Gemi Tanımı	197
A. Metin ve Tercümesi	198
B. Açıklamalar.....	199
1. CMI Deniz Hukuku İlkeleri.....	199
a. Hazırlanma Amacı.....	199
b. Gemi Tanımı.....	200
2. 1993 Rehin Sözleşmesi	202
3. Pekin Sözleşmesi	204
a. CMI Bünyesinde Yürütülen Hazırlık Çalışmaları.....	204
b. UNCITRAL Bünyesinde Yürütülen Hazırlık Çalışmaları.....	205
c. Değerlendirme	208
4. Türk Hukuku.....	212
a. Türk Ticaret Kanunu Anlamında Gemi.....	213
aa. Gemi Tanımı.....	213
bb. Milli Gemi Sicilinin Aleniyeti	218
cc. Pekin Sözleşmesi Bakımından Değerlendirme	219
b. Türk Uluslararası Gemi Sicili Anlamında Gemi.....	220

aa. Gemi Tanımı.....	220
bb. Türk Uluslararası Gemi Sicilinin Aleniyeti....	223
cc. Pekin Sözleşmesi Bakımından Değerlendirme	224
c. Bağlama Kütüğü Anlamında Gemi ve Kütük Kayıtlarının Aleniyeti	224
aa. Kaydedilen Gemiler ve Hukuki Niteliği	224
bb. Pekin Sözleşmesi Bakımından Değerlendirme	227
d. İç Su Gemileri	228
e. İnşa Hâlindeki Gemiler	232
aa. Yapıların Türk Mevzuatı Uyarınca Cebri İcrası	232
bb. Yapı Sicilinin Aleniyeti	235
cc. Pekin Sözleşmesi Bakımından Değerlendirme	236
5. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	237
III. Ari Mülkiyet Tanımı	239
A. Metin ve Tercümesi	240
B. Açıklamalar	240
1. CMI Deniz Hukuku İlkeleri	240
2. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	241
3. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	245
a. CMI Aşaması.....	245
aa. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinin Cevapları	245
bb. CMI Pekin Taslağı.....	250
b. UNCITRAL Aşaması.....	251
4. Değerlendirme	253
5. Türk Hukuku.....	256
a. Türk Ticaret Kanunu ile İcra ve İflâs Kanunu.....	256
b. Cebri İcra Kanunu Taslağı	260
§8. Pekin Sözleşmesindeki Diğer Tanımlar	263

I.	Rehin veya İpotek Tanımı.....	263
A.	Metin ve Tercümesi	264
B.	Açıklamalar.....	264
1.	CMI Deniz Hukuku İlkeleri.....	264
2.	Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	265
3.	Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	270
a.	CMI Aşaması.....	270
b.	UNCITRAL Aşaması.....	272
c.	Değerlendirme	274
4.	Türk Hukuku.....	277
II.	Yükümlülük ve Tescil Edilmiş Yükümlülük Tanımı.....	279
A.	Metin ve Tercümesi	280
B.	Açıklamalar.....	280
1.	Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	280
2.	Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	283
a.	CMI Aşaması.....	283
b.	UNCITRAL Aşaması.....	285
3.	Değerlendirme	288
4.	Türk Hukuku.....	290
III.	Gemi Alacaklısı Hakkı Tanımı.....	293
A.	Metin ve Tercümesi	295
B.	Açıklamalar.....	295
1.	CMI Deniz Hukuku İlkeleri.....	295
2.	Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	297
3.	Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	300
a.	CMI Aşaması.....	300
b.	UNCITRAL Aşaması.....	302
4.	Değerlendirme	303
5.	Türk Hukuku.....	307
IV.	Malik Tanımı.....	309

A. Metin ve Tercümesi	309
B. Açıklamalar	310
1. CMI Deniz Hukuku İlkeleri	310
2. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	311
3. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	313
4. Değerlendirme	314
5. Türk Hukuku	315
V. Alıcı Tanımı	317
A. Metin ve Tercümesi	318
B. Açıklamalar	318
1. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	318
2. Değerlendirme	319
VI. Müteakip Alıcı Tanımı	320
A. Metin ve Tercümesi	320
B. Hazırlık Çalışmaları	321
1. CMI Aşaması	321
2. UNCITRAL Aşaması	321
3. Değerlendirme	322
VII. Adli Satış Devleti Tanımı	323
A. Metin ve Tercümesi	324
B. Hazırlık Çalışmaları	324
1. CMI Aşaması	324
2. UNCITRAL Aşaması	324
3. Değerlendirme	325
§9. Pekin Sözleşmesinin Uygulama Alanı	326
I. Metin ve Tercümesi	326
II. Açıklamalar	327
A. Adli Satışın Taraf Devlette Gerçekleşmesi	329
1. Hazırlık Çalışmaları	329
a. CMI Aşaması	329

b. UNCITRAL Aşaması.....	330
2. Değerlendirme	331
B. Adli Satışın Yapıldığı Tarihte Gemi Fiilen Adli Satış Devletinin Sınırları İçinde Bulunması.....	339
1. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	339
a. 1967 Rehin Sözleşmesi	339
b. 1993 Rehin Sözleşmesi	341
2. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	343
a. CMI Aşaması.....	343
b. UNCITRAL Aşaması.....	343
c. Değerlendirme	346
3. Türk Hukuku	349
a. Türk Ticaret Kanunu ve Cebrî İcra Kanunu Taslağı	349
b. Yargıtay Kararları	351
aa. 2004 Yılında Verilen Karar	351
bb. 2015 Yılında Verilen Karar	351
C. Gemi Bakımından Kısıtlamalar	354
1. 1993 Rehin Sözleşmesi	354
2. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları	355
3. Değerlendirme	358
§ 10. Pekin Sözleşmesinin Kapsamına Girmeyen Konular	360
I. Metin ve Tercümesi	361
II. Değerlendirme	362
A. Satış Bedelinin Paylaştırılması	362
1. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	362
2. Pekin Sözleşmesi	364
3. Değerlendirme	365
B. Maliye Karşı Şahsi Talepler	366
1. Hazırlık Çalışmaları	366
2. Değerlendirme	367

C. Adli Satışın Geçersiz Kılınması veya Satışın Sonuçlarının Durdurulmasına İlişkin Kararların Etkisi...	369
1. CMI Aşaması.....	369
2. UNCITRAL Aşaması.....	370
3. Değerlendirme.....	373
§ 11. Adli Satışın Bildirimi	375
I. Metin ve Tercümesi	378
II. Adli Satışa Uygulanacak Hukuk	380
A. Metin ve Tercümesi	380
B. Hazırlık Çalışmaları	380
1. CMI Aşaması.....	380
2. UNCITRAL Aşaması.....	381
C. Değerlendirme	386
III. Adli Satış Belgesinin Düzenlenmesinin Ön Koşulu: Bildirim ve İlân Yapılması.....	388
A. Metin ve Tercümesi	388
B. Hazırlık Çalışmaları	388
1. CMI Aşaması.....	388
2. UNCITRAL Aşaması.....	389
3. Değerlendirme	392
IV. Bildirim Muhatapları	393
A. Metin ve Tercümesi	395
B. Hazırlık Çalışmaları	396
1. CMI Aşaması.....	396
a. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinin Cevapları..	396
b. CMI Pekin Taslağı.....	405
2. UNCITRAL Aşaması.....	407
a. Gemi Sicilleri.....	408
b. Rehin, İpotek Hakkı ve Tescil Edilmiş Yükümlülüklerin Sahipleri.....	411
c. Gemi Alacaklıları	413

d. Gemi Maliki.....	416
e. Çıplak Gemi Kira Sicili ve Çıplak Gemi Kiracısı.....	417
f. Kabul Edilmeyen Öneriler	419
C. Değerlendirme.....	420
V. Bildirimin Asgari İçeriği ve Zamanı.....	423
A. Metin ve Tercümesi	424
B. Hazırlık Çalışmaları	425
1. CMI Aşaması.....	425
2. UNCITRAL Aşaması.....	427
C. Değerlendirme.....	430
VI. Bildirimin Şekli.....	432
A. Metin ve Tercümesi	433
B. Hazırlık Çalışmaları	433
1. CMI Aşaması.....	433
2. UNCITRAL Aşaması.....	435
C. Değerlendirme.....	438
VII. Bildirim Muhataplarının Kimlik ve Adresinin Tespitinde	
Esas Alınacak Kayıtlar	440
A. Metin ve Tercümesi	441
B. Hazırlık Çalışmaları	441
1. CMI Aşaması.....	441
2. UNCITRAL Aşaması.....	442
C. Değerlendirme.....	444
VIII. Bildirimin İlânı ve Veri Saklama Makamına İletilmesi	445
A. Metin ve Tercümesi	446
B. Hazırlık Çalışmaları	446
1. CMI Aşaması.....	446
2. UNCITRAL Aşaması.....	447
a. Basın veya Diğer Yayın Organlarında İlân	447
b. Bildirimin Yayımlanmak Üzere Veri Saklama	
Makamına İletilmesi	450

aa. Metin ve Tercümesi.....	451
bb. Veri Saklama Makamı Fikrinin Ortaya Çıkışı.....	451
aaa. Hükümün Hazırlanması.....	453
bbb. Veri Saklama Makamına İletilecek Belgenin Dili.....	457
C. Değerlendirme.....	460
IX. Türk Hukuku.....	464
A. Bildirim ve İlâna İlişkin Maddeler	464
1. Türk Ticaret Kanunu	464
2. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	465
B. Cebri Satışa Uygulanacak Hukuk.....	466
C. Cebri Satışın Bildirilmesi ve/veya İlân Edilmesi	468
1. Türk Bayraklı Geminin Yurtdışında Satılması.....	469
a. Türk Ticaret Kanunu	469
b. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	471
2. Türkiye’de Gerçekleşen Cebri Satışlar	477
a. Türk Ticaret Kanunu	478
aa. Türk Bayraklı Gemiler	478
bb. Yabancı Bayraklı Gemiler.....	480
b. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	481
D. Bildirim Muhatapları	483
1. Türk Bayraklı Gemilerin Yurtdışında Satılması.....	483
a. Türk Ticaret Kanunu	483
b. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	484
2. Türkiye’de Gerçekleşen Cebri Satışlar	487
a. Türk Bayraklı Gemiler	487
aa. Türk Ticaret Kanunu	487
bb. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	488
b. Yabancı Bayraklı Gemiler.....	489
aa. Konsolosluga Bildirim.....	489
aaa. Türk Ticaret Kanunu.....	489
bbb. Cebri İcra Kanunu Taslağı.....	490

bb. Artırma İlânının Bildirimi.....	492
E. Bildirimin Asgari İçeriği ve Zamanı.....	494
1. Türk Bayraklı Geminin Yurtdışında Satışı.....	494
2. Türkiye’de Gerçekleşen Cebri Satışlar	496
a. Türk Bayraklı Gemiler	496
b. Yabancı Bayraklı Gemiler.....	499
F. Bildirimin Şekli	500
1. Türk Bayraklı Gemilerin Yurtdışında Satışı	500
2. Türkiye’de Gerçekleştirilecek Satışlar	504
a. Türk Bayraklı Gemiler	504
b. Yabancı Bayraklı Gemiler.....	506
G. İlân.....	509
1. Türk Bayraklı Geminin Yurtdışında Satışı.....	509
2. Türkiye’de Gerçekleşen Cebri Satışlar	512
a. Türk Bayraklı Gemiler	512
b. Yabancı Sicile Kayıtlı Gemiler	517
H. Artırma Yoluyla Paraya Çevirme Dışındaki Paraya Çevirme Yöntemleri.....	519
1. Pazarlık Suretiyle Satış.....	519
2. Rızaen Satış Yetkisinin Verilmesi	522
§ 12. Adli Satışın Milletlerarası Etkisi.....	526
I. Metin ve Tercümesi	526
II. Adli Satışın Milletlerarası Etki Göstermesinin Ön Koşulu: Adli Satış Belgesi	527
A. Metin ve Tercümesi	529
B. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	531
C. Pekin Sözleşmesi	535
1. CMI Aşaması.....	535
a. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinin Cevapları..	535
b. CMI Pekin Taslağı.....	538

2. Adli Satış Belgesini Düzenleyen Makam ve Belgenin Düzenlenme Koşulları.....	539
a. Yetkili Makam	539
b. Adli Satış Belgesi Düzenlenmesi Şartları	541
aa. Adli Satışın Tamamlanmış Olması.....	542
bb. Ari Mülkiyet Hakkının Kazanılması.....	543
cc. Adli Satış Devleti Hukukuna Uygun Olma...	544
dd. Pekin Sözleşmesi Hükümlerine Uygun Olma	545
3. Adli Satış Belgesinin Şekli ve İçeriği	546
4. Elektronik Adli Satış Belgesi	552
5. Adli Satış Belgesinin İçeriğini İspat Etmesi	554
6. Adli Satış Belgesinin Veri Saklama Makamına İletilmesi.....	556
III. Adli Satış Belgesinin Tasdik Şerhinden Muaf Olması.....	558
IV. Adli Satışın Milletlerarası Etki Doğurması.....	560
A. Pekin Sözleşmesinin Hazırlık Çalışmaları.....	561
1. CMI Aşaması.....	561
a. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinden Gelen Cevaplar.....	561
b. CMI Pekin Taslağı.....	566
2. UNCITRAL Aşaması.....	567
B. Değerlendirme	569
§ 13. Adli Satışa Milletlerarası Etki Sağlamanın Diğer Yolları.....	573
I. Metin ve Tercümesi	573
II. Hazırlık Çalışmaları	574
A. CMI Aşaması.....	574
B. UNCITRAL Aşaması.....	574
III. Değerlendirme	575
§ 14. Sicil Tarafından Yerine Getirilecek İşlemler	579
I. Metin ve Tercümesi	580
II. Adli Satış Sonrası Sicil İşlemlerinde Yaşanan Sorunlar.....	582

A. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinden Gelen Cevaplar..	582
B. Yargı Kararları Çerçevesinde Sicil Aşamasında Ortaya Çıkan Sorunlar	585
III. Değerlendirme	589
A. Rehin, İpotek ve Tescil Edilmiş Yükümlülüklerin Sicilden Silinmesi	589
1. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	589
2. Pekin Sözleşmesi	590
a. CMI Pekin Taslağı.....	590
b. UNCITRAL Aşaması.....	591
c. Değerlendirme	591
B. Geminin Sicilden Silinmesi ve Terkin Belgesi Düzenlenmesi	592
1. 1993 Rehin Sözleşmesi	592
2. Pekin Sözleşmesi	592
a. CMI Aşaması.....	592
b. UNCITRAL Aşaması.....	592
c. Değerlendirme	593
C. Geminin Alıcı Adına Tescil Edilmesi	594
1. 1993 Rehin Sözleşmesi	594
2. Pekin Sözleşmesi	595
a. CMI Aşaması.....	595
b. UNCITRAL Aşaması.....	596
c. Değerlendirme	597
D. Sicil Kayıtlarının Güncellenmesi	599
E. Geminin Çıplak Gemi Kira Sicilindeki Kaydının Silinmesi.....	599
1. 1993 Rehin Sözleşmesi	600
2. Pekin Sözleşmesi	602
a. CMI Aşaması.....	602
b. UNCITRAL Aşaması.....	603

3. Değerlendirme	603
F. Sicilin Tasdikli Tercüme ve Tasdikli Suret Talep Edebilmesi	605
G. Adli Satışın Kamu Düzenine Aykırı Olması Sebebiyle Sicil İşlemlerinin Yerine Getirilmemesi	608
H. Genel Değerlendirme	610
§ 15. Geminin İhtiyaten Haczedilememesi	613
I. Metin ve Tercümesi	614
II. Adli Satış Sonrasında Geminin İhtiyaten Haczedilmesi Sorunu	615
III. Hazırlık Çalışmaları	619
A. CMI Aşaması	619
B. UNCITRAL Aşaması	620
IV. Değerlendirme	624
§ 16. Adli Satış Geçersiz Kılma ve Satışın Sonucunu Durdurmada Yetkili Mahkeme	630
I. Metin ve Tercümesi	631
II. Hazırlık Çalışmaları	631
A. CMI Aşaması	632
1. Ulusal Deniz Hukuku Derneklerinin Cevapları	632
2. CMI Pekin Taslağı	634
B. UNCITRAL Aşaması	635
III. Değerlendirme	639
§ 17. Adli Satışın Milletlerarası Etkisini Göstermemesi	646
I. Metin ve Tercümesi	647
II. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	647
III. Hazırlık Çalışmaları	648
A. CMI Aşaması	648
B. UNCITRAL Aşaması	649
IV. Değerlendirme	653
A. Mevzu Alınan Milletlerarası Sözleşme	657

B. Kamu Düzeni Kavramı.....	660
C. Kamu Düzenine Açıkça Aykırılık Teşkil Edebilecek Örnekler	666
§ 18. Taraf Devletler Arasındaki İletişim	677
I. Metin ve Tercümesi	677
II. Önceki Tarihli Milletlerarası Sözleşmeler	678
III. Pekin Sözleşmesi	680
A. Hazırlık Çalışmaları	680
B. Değerlendirme	682
§ 19. Pekin Sözleşmesinin Diğer Milletlerarası Sözleşmelerle İlişkisi.....	684
I. Metin ve Tercümesi	685
II. Değerlendirme	685
A. 1965 İç Su Gemileri Sözleşmesi ile İlişkisi.....	685
B. 1965 Tebligat Sözleşmesi.....	687
C. Atıf Yapılmayan Diğer Milletlerarası Sözleşmelerle İlişkisi.....	691
1. 2019 Tanıma ve Tenfiz Sözleşmesi	691
2. 1993 Rehin Sözleşmesi	693
SONUÇ VE ÖNERİLER	699
KAYNAKÇA.....	709